

Rahastajate võrgustiku kohtumine

PROTOKOLL nr 1

08.04.2016, Siseministeerium

Juhatas: Ursula Pensa
Protokollis: Aveli Ainsalu
Osalesid: Liina Laastik (Keskkonnaministeerium), Jüri Seilenthal (Välisministeerium), Ly Sari, Katrin Orgusaar ja Marika Tuusis (Rahandusministeerium), Agu Laius (SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital), Yvelin Karu-Veskioja (Loov Eesti), Olavi Laido (Kultuurkapital), Anneli Kimmel (Maaeluministeerium), Kalle Killar ja Ester Timmas (Sotsiaalministeerium), Anniki Rebane (Kaitseministeerium), Karro Külanurm *skype* (EAS),

Päevakava:

1. Ülevaade rahastajate tegevustest, peamised konkursid ning taotlusvoorud
2. Strateegilise partnerluse ülevaade ning edasised tegevused

1. Ülevaade rahastajate tegevustest, peamised konkursid ning taotlusvoorud

Kohtumise eesmärgiks on jagada üksteisele peamiste rahastus-/toetusvõimaluste kohta infot, et olla teadlik teiste rahastajate pakutavatest võimalustest ja ühiselt vaadelda kodanikuühiskonna rahastusmudeleid. Eelkõige on kohtumise eesmärgiks saada ühel pinnal kokku vabähenduste rahastajatega ning viia läbi esmane tutvumine. Ajapiirangu tõttu ei ole esimesel kohtumisel võimalik jõuda väga sisulise koostöö ning aruteluni, kuid loodetavasti saab sellest alguse edaspidine tihe koostöö vabähendustele raha suunavate organisatsioonide vahel.

Liina Laastik: keskkonnaministeerium eraldab valdkondlikku toetust läbi avatud taotlusvoorude, kust ka vabähendused saavad taotleda. Samuti on vabähendustel võimalus taotleda toetust KIKist.

Jüri Seilenthal: välisministeerium korraldab arengukoostöö ja humanitaarabi andmist prioriteetsetele sihtriikidele rakendajate kaudu, kes leitakse avalikel konkurssidel. Sealjuures võivad rakendajateks olla ka MTÜ-d, kuid MTÜ-de toetamine ei ole peamine eesmärk.

Ly Sari: rahandusministeeriumil on Avatud Valitsemise Partnerluse tegevuskavas 4 ülesannet, millest üks on riigi eelarve läbipaistvuse suurendamine, sh vabähenduste toetuste läbipaistvamaks muutmine. Otse MTÜdele mineva raha osas on selgus olemas, kuid puudu on toetuste vahendamise sisend, mida koostab EMSL. Riigi tasandil võiksid toetuste vahendajad sarnaselt KOVidele vahendada infot vabähendustele antavate toetuste kohta.

Katrin Orgusaar: rahandusministeerium annab toetust regionaalarengu toetamiseks nii EL struktuurifondidest rahastatavad regionaalarengu programmide kui ka siseriiklikest regionaalarengu programmide. Siseriiklikest toetusvõimalustest on vabähendustele olulisim kohaliku omaalgatuse programm, mille rakendajaks on KÜSK.

Agu Laius: KÜSK on vabähenduste rahastaja, kes rahastab ühenduste arenguvõimekust. KÜSKil on taotlusvoorud 2-3 korda aastas, lisaks tugitegevused. Samuti rahastatakse KOPi koos maavalitsustega.

Aveli Ainsalu: siseministerium eraldab tegevustoetust strateegilistele partneritele, kellega on sõlmitud pikaajalised koostöökokkulepped. Projektikonkurssi korraldab haldusala sihtasutus KÜSK, millele eraldatakse konkursside korraldamiseks vahendid.

Yvelin Karu: MTÜ Loov Eesti haldab alates 2014. a Loov Euroopa kontaktpunkti. Loov Euroopa on üleeuroopaline loomemajanduse rahastamise meede. Kontaktpunkt vahendab programmi infot ja teavet rahastusvõimaluste kohta, kuid rahalisi toetusi ei jaga. Loomemajanduse alaste toetuste taotlemine ja otsustamine toimub keskselt Brüsselis. MTÜd on nimetatud finantsinstrumendist abikõlblikud taotlejad.

Olavi Laido: Kultuurkapital koondab loomeinimesi ja koosneb 8 sihtkapitalist kirjandusest spordini. Kultuurkapitalist eraldatakse valdkonna toetusi. Ekspertgruppide ja sihtkapitali koosseis vahetub iga 2 a tagant. KULKA eelarve moodustub alkoholi- ja tubaka aktsiisist, hasartmängumaksudest ning eraannetajate panusest KULKA toetab projekte ja algatusi, kuid tegevustoetusi ei eralda.

Maarika Tuusis: Rahandusministerium on võtnud suuna, et efektiivistada projektitoetuste jagamist. Hetkel on väga palju dubleerivad rahastusmeetmeid. Näiteks rahastatakse riigieelarvest Noored Maale programmi ja programmi Noored Setomaale. Taotleja võttes rahastatakse samu tegevusi ja projektitoetuse taotleja peab mõtlema, kas ta noor või vana või Setomaalt. Tuleb kaardistada, milleks riik raha annab ja kus on dubleerimiskohad. Eesmärk ei ole mitte toetuste mahtu vähendada vaid jõuda sihipärasemalt kasusaajateni.

Paar aastat tegi rahandusministerium katse lahti siduda HMN ja anda nimetatud raha otse ministeriumitele, eesmärgiga vähendada taotlejate halduskoormust. Takistuseks osutus kommunikatsioon, sest ettepanek kommuniqueeriti ministeriumide tasemele ja kasusaajad jäid infost välja ning tekkis hirm, et nende ainus raha saamise koht võetakse ära. Samas oli kavandatava muudatuse tegelikult eesmärgiks bürokraatia vähendamine ja rahastussüsteemi lihtsustamine.

Anneli Kimmel: Maaeluministerium selgitas, Noored Setomaal on Setomaa arenguprogrammi osa. Noored Maale programmi eesmärk on minna neljast Setomaa vallast kaugemale. Maaeluministeriumil on strateegilisi partnereid 13, milleks on peamiselt põllumeeste liidud, põllumajandus- kaubanduskoda ja need ühendused, kes osalesid Maaelu arengustrateegia väljatöötamisel. Strateegilised partnerid pikaajalised ja aja jooksul välja kujunenud, sh Kodukant ja LEADER.

Kalle Killar: Sotsiaalministerium peab oluliseks, vabähenduste rahastamine oleks pikaajaline, ühtlane ja kindel. **Oluline, et riigis ühtsed rahastuspõhimõtted** ja vabähendustele oleks tagatud piisav tegevustoetus. Projektikonkurss peab olema tulemuste saavutamiseks, mitte tegevuste elluviimiseks. Sotsiaalministeriumil on mitmeid strateegilisi partnereid, kellel on vaja pikaajalist tegevustoetust kokkulepitud eesmärkide täitmiseks. Tänapäevane rahastumudel pole jätkusuutlik.

Ester Timmas: Sotsiaalministerium annab toetusi riigieelarve ja HMNi vahenditest ning vahendab nn katuserahade toetusi. HMN vahendite (ca 4 milj eurot aastas) jaotamiseks on kehtestatud vastav kord. Igakuiselt toetatakse väikeprojektide elluviimist ja kord aastas eraldatakse tegevustoetusi.

Anniki Rebane: Kaitseministerium rahastab vabähendusi taotluste alusel vastavalt projekti sisule (veteranid, kommunikatsioon jne). Taotlusi hindab vastava osakonna otsustusgrupp, kes teeb ettepaneku ministrile otsuseks. Eraldatakse nii tegevustoetusi kui ka projektitoetusi.

Kaitseministeeriumil otseselt strateegilisi partnereid ei ole, kuid on korduvtoetusesaajad nt Reservohvitseride Kogu.

2. Strateegilise partnerluse ülevaade ning edasised tegevused

Ursula Pensa palus täpsustada, kas ministeeriumitel on strateegiliste partneritega sõlmitud vastavad lepingud ning kas strateegilised partnerid valitud avaliku konkursiga.

Sotsiaalministeeriumi püsipartner on Toidupank. Samas pole Toidupangal püsirahastust ning Toidupangal tuleb taotleda projektitoetusi. Samuti on partneriteks näiteks EPIKODA ja patsientide esindusorganisatsioonid. Tegevustoetust on mitmetele organisatsioonidele vaja, sest mida tugevamad on katusorganisatsioonid, seda parem poliitika kujundamise protsess.

Kultuuriministeerium võib võtta pikemaajalisi kui üheaastasi kohustusi, mis ei tohi ületada kui 50% eelarve reast. Kultuuriministeeriumi on pikaajalised partnerid, kes korraldavad suuri festivale jne. Näiteks PÖFFi tehakse mitu aastat ette. Selline mitmeaastane rahastamise võimalus on riigieelarve baasseaduse kohaselt võimalik.

Siseministeerium on sõlminud strateegiliste partneritega (EMSL, Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik, Kodukant, Eesti Naabrivalve, Eesti Abipolitseinike Kogu, Päästeliit, Eesti Vabatahtlik Mere- ja Järvepääste, Eesti Kirikute Nõukogu Sihtasutuse Eesti Represseeritute Fond) pikaajalised, sõltuvalt 4 või 6-aastased koostöölepped. Tegevustoetuse lepingud sõlmitakse kaheks aastaks.

Agu Laius täpsustas, et pikaajaliste kohutuste võtmise valem on kirjas [Ühenduste rahastamise juhendmaterjalis](#) lk 35-39. Mitmeaastased lepingud on konkreetne samm rahastamise ühtlustamiseks ja endiselt on küsimus, et miks ministeeriumid ei taha sõlmida pikki koostööleppeid.

MTÜd saavad taotleda toetust Loov Euroopa finantsprogrammist, mille omafinantseering on 40-60 %. Eesti MTÜd ei ole aktiivsed taotlejad, sest omaosalus on suur ja toetuse saamise tõenäosus madal. Samas on Loov Euroopa projektid 2-4-aastased.

Koosolekul arutati, kas ka edaspidi on vaja korraldada arutelusid teemal, mis on strateegiline partnerlus ning kuidas tagada rahastamise juhendmaterjali põhjal rahastamise ühtlustamine.

Marika Tuusis: kuidas kokku leppida eesmärk, milleks raha antakse? Need otsused on vaja partneritega rääkida. Kindlasti on vaja kaasata EMSL ning teised katusühendused ja ministeeriumite põhipartnerid.

Kalle Killar tegi ettepaneku, et variraportiga teeks EMSL tegevuskava koos tähtaegadega, kuhu jõuda rahastamise korrastamisega.

Endiselt on kitsaskohaks nn katuserahade läbipaistmatus. Katuseraha andmise otsustab Riigikogu, kuid eesmärgipärase kasutamise eest vastutab minister, kontrollides seadusandlusega kooskõla ning et ei rikutaks riigiabi reegleid.

Soovitati, et Riigikogu liikmed teeksid katuserahade otsustamisel valitsemisaladega ja valdkondlike katusorganisatsioonidega enam koostööd. Näiteks on probleemiks, kui remonditoetuse saab teatud kirik, mille remontimist muinsuskaitse nõukogu ei pea prioriteediks võrreldes mõne teise objektiga. Samuti on tekkinud mitmeid näiteid, kus MTÜd ei soovigi sellisel viisil määratud toetust ja keelduvad seda vastu võtmast. **Riigikogu katuserahade jagamine tuleb teha läbipaistvaks.** Rahastajate võrgustik võiks teha koostööd Riigikogu majanduskomisjoniga ja rahanduskomisjoniga.

Nenditi, et vabäühenduste rahastamise korrastamiseks peaksid ministeeriumid kaardistama kõik antavad toetused. Rahastamise korrastamiseks on vaja teha nn pumbajaam, milleks riik annab raha valdkondade kaupa. Rahastamise dubleerimist tuleb vältida. Koosoleku järgselt täpsustati, et nimetatud info tuleb välja EMSLi koostatavast rahastamise variraportist.

KULKA läks paar aastat tagasi üle paberivabale taotlemisele ja juurutab hetkel uut keskkonda, kus taotlus ja aruandlus on seotud. Üleminek on ebamugav, aga tulemus on hea. Sama sammu on astunud ka Välisministeerium. KÜSK alles otsib nimetatud lahendust, püüdes kohandada juba mõnda välja arendatud keskkonda enda vajadustele, mitte osta sisse uut lahendust.

Rahastajatel on kasutusel mitmeid erinevaid infosüsteeme, näiteks e-PRIA, SFOS, KIKAS jne, mida riik arendab ja rahastab. Paar aastat tagasi oli arutelu, et erinevad e-keskkonnad tuleks ühtlustada ja ühtselt arendada. Hetkel toetuse saaja sisestab igasse keskkonda samad andmed.

Agu Laius: erinevad rahastajad võiks pakkuda kontaktisiku, kes vahendab infot antud toetuste kohta. See võimaldab kontrollida ja ära hoida topeltrahastamist. KÜSKil on hea kontakt SOMi ja KIKiga. SOMis on kontaktisikuks eraldatud toetuste kontrollimisel Ester Timmas.

Probleemiks on ühtse toetusvõimaluste andmebaasi puudumine. Taotlemine lihtsustuks kui taotlejad saaksid kogu info kõikide rahastusvõimaluste kohta ühest kohast. Hetkel on KÜSK juba alustanud vabäühendustele suunatud nimetatud toetusvõimaluste koondamisega ühtsesse infovälja.

Otsused:

1. Kõik võrgustiku kohtumisel osalejad saavad Ursulale kontaktisiku nime, kes vahendab vajadusel infot rahastamise kohta võimaliku topeltrahastuse tuvastamiseks.
2. Järgmine kohtumine toimub mai keskel.
3. Järgmisele võrgustiku kohtumisele kutsuda Maris Jõgeva, kes tutvustab EMSLi koostatud rahastamise variraportit.